

Pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2023, ennakkotieto (AK)

Hallitus 31.05.2024 § 55
580/00.01.013.0132/2024

Esittelijä
Valmistelijat

Toimitusjohtaja Tommi Fred
Tulosaluejohtaja Satu Pääkkönen, puh. 040 488 1744
Ilmastoyksikön päällikkö Sanna Tiainen-Erkkilä, puh. 050 470 3174

Vuoden 2023 kasvihuonekaasupäästölaskennan alustavat tulokset ovat valmistuneet. Tieliikenteen päästöjen osalta laskennassa on käytetty vuoden 2022 tilastoja, ja laskennan tulokset täydentyvät siltä osin kesäkuussa 2024.

Pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt laskivat lähes 20 % vuonna 2023. Käytetyn energian määrä pieneni kuitenkin vain hieman, n. 2 %. Muutos johtuukin suurimmaksi osaksi lämmön- ja sähköntuotannon pienentyneistä ominaispäästöistä. Päästöjä syntyi yhteensä n. 3,7 miljoonaa tonnia CO₂-ekv.

Suurin päästövähennelmä syntyi kaukolämmön tuotannossa polttoainejakauman muuttuessa vähäpäästöisempään suuntaan. Erityisesti kivihiilen käytön väheneminen ja biopolttoaineiden osuuden lisääminen vähensivät lämmöntuotannon päästöjä merkittävästi. Kivihiilen käyttö väheni edellisvuoteen verrattuna 44 % kun biopolttoaineiden käyttö puolestaan kasvoi 50 % ja maakaasun yli tuplaantui. Myös lämpöpumppujen käyttö lisääntyi jonkin verran. Kokonaisuudessaan päästöt vähenivät kaukolämmöntuotannossa n. 31 % edellisvuoteen verrattuna. Päästökehityksen taustalla vaikuttaa Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, josta seurasi maakaasun tuonnin loppuminen Venäjältä ja sen korvaaminen kivihieillä ja öljyllä vuonna 2022. Vuonna 2023 kehitys on ollut päinvastainen ja kivihieiltä ja öljyä on korvattu sekä biopolttoaineilla että maakaasulla, jonka käytöstä syntyvät kaukolämmön tuotannon päästöt ovat kivihiilen käyttöä huomattavasti pienemmät. Biopolttoaineiden osuus lämmöntuotannon polttoaineista on kasvanut 25 prosenttiin, kun vuonna 2022 ja 2021 se on pysytellyt n. 16 prosentissa. Suurin biopolttoaineiden osuus on Espoossa, n. 31 %. Eniten biopolttoaineena käytettiin puuhaketta ja -mursketta sekä puupellettejä.

Sähkönkulutuksen päästöt ovat pienentyneet edellisvuoteen verrattuna yli 20 %. Muutos johtuu valtakunnallisen sähköntuotannon rakenteen muutoksista, mm. Olkiluoto 3:n valmistumisesta ja tuulivoimaan tehdyistä investoinneista, jotka ovat vähentäneet sähköntuotannon päästöjä merkittävästi ja pienentäneet sähkön päästökerrointa. Samalla päästöintensivisten kivihiilen ja turpeen käyttö sähköntuotannossa on vähentynyt huomattavasti. Sähkön kulutus puolestaan on pääkaupunkiseudulla vähentynyt vain hieman, n. 3,5 %. Sähkölämmityksen osalta kulutus on hieman kasvanut ja päästöt vähentyneet maltillisemmin, ollen n. 13 % pienemmät kuin vuonna 2022.

Jätteiden käsittelyn päästöt kasvoivat hieman, n. 18 %, johtuen pääosin Viikinmäen jätevedenpuhdistamon aktiivilieteprosessissa tapahtuneesta häiriöstä, joka aiheutti hetkellisen piikin typpioksiduulipäästöihin. Jätteiden käsittelyn osuus kokonaispäästöistä on kuitenkin hyvin pieni, alle 3 %. Öljylämmityksen päästöt pienenivät öljyllä lämmitettävän rakennuspinta-alan pienenemisen vuoksi n. 3 %.

Kuntakohtaiset kokonaispäästöt pienenivät kaikissa kunnissa. Suurin pudotus päästöissä on Helsingissä, lähes 25 %, johtuen erityisesti

kaukolämmön tuotannon päästöjen vähenemisestä, joka oli suurinta juuri Helsingissä. Espoossa kokonaispäästöt tippuivat hieman yli 15 %, Vantaalla n. 8 % ja Kauniaisissa hieman alle 15 %. Päästöjen vähentyminen johtui ensisijaisesti kaukolämmön ja sähköntuotannon päästöjen pienenemisestä, mutta päästöt pienivät hieman myös muilla sektoreilla, jätteiden käsittelyä ja maataloutta lukuun ottamatta.

Myös asukaskohtaiset päästöt laskivat pääkaupunkiseudulla, n. 20 % edellisvuoteen verrattuna. Kaupunkikohtaiset asukasta kohti lasketut päästöt laskivat kaikissa kunnissa. Helsingissä asukaskohtaiset päästöt olivat n. 2,9 tonnia CO₂-ekv., Espoossa n. 2,5 tonnia CO₂-ekv., Vantaalla n. 3,6 tonnia CO₂-ekv ja Kauniaisissa n. 2,8 tonnia CO₂-ekv. Asukaskohtaiset päästöt tarkoittavat kokonaispäästöjen jakamista asukasluvulla, jolloin saadaan päästöt asukasta kohden.

Kokonaisenergiankulutus laski pääkaupunkiseudulla vuonna 2023 noin 1,9 %, ollen n. 24 900 GWh.

Pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästöt lasketaan alueella tapahtuvaan kulutukseen perustuen. Laskennassa ei huomioida kulutushyödykkeiden, kuten ruuan tai rakennustuotteiden, välillisiä päästöjä.

Päätösehdotus (TF)	Hallitus merkitsee selostuksen tiedoksi.
Päätös	Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.